

7-1780
(62165)

T.C.
DIŞIŞLERİ BAKANLIĐI
Siyaset Planlama Genel M¼d¼r Yardımcılığı

06 Subat 2012

ÇOK İVEDİ

Sayı : B.06.0.SPG.0.01.00.00-026.21 -2012/5612665
Konu : Yazılı Soru Önergesi/İsmet
Büyükataman/7/1780

TBMM BAŐKANLIĐINA

İlgi: Başbakanlığı muhatap 15.12.2011 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.010.00.02-7/1780-57964 sayılı yazıları.

Bursa Milletvekili İsmet Büyükataman'ın Sayın Başbakanımıza yönelttiği ve Sayın Başbakanımızca, kendileri adına eşgüdümünde cevaplanması tensip olunan 7/1780 esas numaralı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arzederim.

Ahmet Davutoğlu
Ahmet DAVUTOĞLU
Dışışleri Bakanı

EK:5 Sayfa

Dağıtım:

GereĐi :

TBMM Başkanlığı

Bilgi :

Başbakanlık

BURSA MİLLETVEKİLİ SAYIN İSMET BÜYÜKATAMAN

7/1780 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ

SORU .

31 Mayıs 2010 yılında Gazze'ye insani yardım parolasıyla yola çıkan Mavi Marmara Gemisine yapılan baskın sonucunda 9 vatandaşımız uluslararası sulara İsrail askerleri tarafından öldürülmüştür. Baskının ardından hükümetiniz çok sert tedbirler alınacağını ve yapılan saldırının hesabının sorulacağını belirtmiştir. 9 masum vatandaşımızın acımasız katiller tarafından öldürülmüş olması ve yapılan hararetli söylemlere rağmen yaptığınız açıklamalarda özür beklediğinizi belirtmeniz tüm kamuoyu tarafından dağ fare doğurdu yorumlarının yapılmasına neden olmuştur.

Hükümetiniz İsrail'e karşı hiçbir yaptırım uygulama cesareti göstermeden soluğu Birleşmiş Milletlerde alarak İsrail'in yaptığı haksız hukuksuz saldırının hesabının sorulacağı duyurulmuştur. Baskının Birleşmiş Milletlere taşınmasını istemeyen İsrail'e de Batılı Devletler tarafından baskı uygulatarak raporu kabulleneceğinin sözü alınmış, yapılan kof açıklamalarla vatandaşlarımızda hesap sorulacağı hissi uyandırılmıştır.

Ancak Birleşmiş Milletler Raporunun basına sızdırılmasıyla rapora ardı sıra sert eleştiriler yapılmıştır. Cumhurbaşkanımız Sayın Abdullah Gül "Rapor yok hükmündedir." diyebilmiş, Sayın Ahmet Davutoğlu raporun bizim için önemli olmadığını söyleyerek İsrail'e uygulanacak sert tedbirleri açıklamıştır. Davutoğlu tüm anlaşmaların askıya alınacağını, Akdeniz'de seyrüsefer serbestisinin sağlanacağını, Gazze'ye uygulanan ablukanın tanınmayacağını belirterek konunun Uluslararası Adalet Divanına taşınacağını söylemiştir.

1. Savaşta bile masum insanların öldürülmesinin insanlık suçu sayıldığı bir dünyada İsrail bunu barış halindeyken yapmıştır. Hükümetimiz ise İsrail'in işlediği bu acımasız katliama karşılık özür beklentisi içine girerek hayatını kaybeden vatandaşlarımızın ruhunu sızlatıp, ailelerini derin üzüntüler içinde bırakmıştır. Tüm bu yaşanan vahim hadiselerle rağmen sade bir özür beklentimizin gerçekleşebilmesi için İsrail'e karşı hangi politikalar uygulanmıştır? Açıklar mısınız?
2. Dokuz masum vatandaşımızın uluslararası sulara acımasızca katledilmesinin ardından BM'ye başvurarak sonuna kadar haklı olduğumuz bir davada haksızmışız gibi algılanmamıza neden olan bu düşünce kim tarafından ortaya atılmıştır?
3. Raporun ardından Türkiye'nin tüm milletler nezdinde haksızmış gibi algılanmasına neden olan fikri atan bu kişi ya da kişilere cezai yaptırım uygulanmış mıdır?
4. Sonu düşünülmeden günü kurtarma politikalarıyla haklı davalarımızda haksız hale düşürüleceğimiz davaların devamı gelecek midir?
5. Yok hükmünde sayılacak bir rapor için BM'ye neden başvurulmuştur? İsrail'in raporu kabul edebilmesi için neden baskı yaptırılmıştır?
6. Dokuz masum vatandaşımızın katledilmesinin ardından İsrail'e yaptırım uygulanacağını açıklamak için on beş ay neden beklenilmiştir?
7. Sayın Davutoğlu yaptığı açıklamada tüm anlaşmaların askıya alınıp, sert tedbirler uygulanacağını duyurmuştur. Ama Türkiye ile İsrail arasındaki ekonomik ilişkilerin

2011 Ekim verilerinde %30 arttığı görülmektedir. Ticaret hacmindeki bu artışın Sayın Bakanın yapmış olduğu açıklamalarla bir çelişki doğurduğu düşünülmekte midir?

8. Türkiye ile İsrail arasında var olan hangi anlaşmalar askıya alınmıştır? Açıklar mısınız?
9. Davutoğlu'nun Akdeniz'de seyrüsefer serbestisini sağlayacağız açıklamasından sonra İsrail ve Rum basınında, İsrail jetlerinin, Türk donanmasına ait gemileri kaçırdığına dair haberler çıkmıştır. Bunun yanında İsrail, Akdeniz'de istediği gemiye müdahale etmeye devam etmektedir. Davutoğlu'nun açıkladığı seyrüsefer serbestisi sözleri nerededir? Akdeniz'de seyrüsefer serbestisinin sağlanacağı açıklaması seyrüsefer bir açıklama mıdır?
10. Gazze'ye uygulanan ablukanın tanınmayacağı belirtilmiştir. Gazze'ye uygulanan ablukanın kaldırılması için hangi somut girişimlerde bulunulmuştur? Açıklar mısınız?
11. Büyükelçisi Gaby Levy'i ülkesine göndermekle övündüğünüz İsrail'in Mısır Büyükelçisi Levanon'u THY uçağıyla Mısır'a taşıyarak neden onurlandırılmıştır? Açıklar mısınız?

YANIT:

Gerek Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan bu yana rehber edindiğimiz "Yurtta Sulh, Cihanda Sulh" ilkesi, gerek bu ilkenin günümüze yansımaları oluşturan komşularla sıfır sorun yaklaşımı, çevremizde bir istikrar, güvenlik ve refah kuşağının yaratılması ve başta komşularımız olmak üzere, bölgemizde yer alan tüm ülkelerle ilişkilerin ve işbirliğinin geliştirilmesini hedeflemiştir. Bu anlayışımız İsrail dahil tüm bölge ülkelerini kapsamaktadır.

Bununla beraber, İsrail güçlerinin 31 Mayıs 2010 tarihinde Gazze İnsani Yardım Konvoyu'na karşı düzenlediği ve türlü uluslararası hukuk kuralını ihlal eden, insanlık dışı saldırı bu ülkeyle ilişkilerimizde bir dönüm noktası oluşturmuştur.

İsrail'in 31 Mayıs 2010 günü insani yardım konvoyuna Akdeniz'in uluslararası sularında düzenlediği ve biri aynı zamanda ABD vatandaşı da olan 9 vatandaşımızın yaşamını yitirdiği saldırı ertesinde, işlenen bu suçun cezasız kalmaması ve adaletin yerini bulması amacıyla süratle harekete geçilmiştir.

Bu doğrultuda, BM Güvenlik Konseyi İsrail saldırısının akabinde, ülkemizin girişimiyle aynı gün acil toplantıya çağırılmış, Konseyin, 1 Haziran 2010 tarihinde kabul ettiği Başkanlık Açıklaması ile İsrail'in saldırısının şeffaf, muteber, tarafsız ve uluslararası standartlara uygun bir biçimde soruşturma için çağrıda bulunmuştur. Buna paralel olarak, BM İnsan Hakları Konseyi de kabul ettiği bir kararla, uzman hukukçulardan oluşan bir Veri Toplama Misyonu oluşturarak saldırıyı soruşturma sürecine girmiştir.

BM Genel Sekreteri Güvenlik Konseyi'nin çağrısı doğrultusunda bir Soruşturma Paneli oluşturmuştur. Soruşturma sürecini hızlandırmak için her türlü katkı sağlanarak Türkiye'nin ulusal raporunun vaktinde sunulması sağlanmıştır. İsrail ise, Panel'de yer almakla birlikte, çalışmalarını sürekli geciktirmeye gayret etmiştir. Saldırının hemen ertesinde İsrail

Hükümeti'nden, resmen özür dilemesi, katledilen sivillerin ailelerine ve yakınlarına tazminat ödenmesi talep edilmiş ve sözkonusu şartlar yerine getirilmedikçe Türk-İsrail ilişkilerinin normalleşmeyeceği açıklanmıştır.

Bu süre zarfında İsrail Hükümetinin, Türk halkından özür dilemek, saldırıda ölenlerin ailelerine ve yakınlarına tazminat ödemek perspektifiyle Türkiye ile görüşmeye hazır olduğunu bildirmesi üzerine, farklı zamanlarda toplam dört tur görüşme gerçekleştirilmiştir.

Bu görüşmelerde, müzakereyi yürüten Türk ve İsrail heyetleri arasında, özür ve tazminat taleplerimizi karşılayan anlaşma metinleri üzerinde birkaç kez "ad referendum" mutabakat sağlanmıştır. Ancak İsrail bu mutabakatları uygulamaya koymamış, ek süre talep ederek süreci uzatmaya çalışmıştır. İsrail'in son defa Ağustos 2011'de önerdiği 6 aylık uzatma talebi ise tarafımızdan kabul edilmemiştir.

İsrail'in kendisine tanınan bütün fırsatları heba etmesi üzerine, Sayın Dışişleri Bakanımız tarafından 2 Eylül 2011 tarihinde yapılan açıklama ile Türkiye – İsrail diplomatik ilişkileri asgari seviyeye indirilmiş, iki ülke arasındaki tüm askeri anlaşmalar askıya alınmış ve bu çerçevede yürütülen tüm projeler durdurulmuştur. En önemlisi İsrail Türkiye'nin dostluğunu kaybetmiştir. İsrail, birçok vesileyle ifade ettiğimiz taleplerimizi yerine getirmediği müddetçe, bu ülkeyle gerek diplomatik gerek askeri ilişkilerin normal seyrine döndürülmesi mümkün değildir.

Gelinen aşamada, beklentilerimiz bellidir. İsrail Hükümeti özür dilemeli ve kurbanların ailelerine tazminat ödemelidir. Gazze'ye yönelik insanlık dışı ablukanın da bir an önce kaldırılması gereklidir. İlişkilerimizin geldiği nokta, bizim değil, İsrail'in tercihidir; İsrail'in eylemlerinin bir sonucudur.

Temennimiz, İsrail'in bölgede kalıcı barışın sağlanmasından en fazla fayda sağlayacak ülkeler arasında yer alacağını bilinciyle hareket etmesi, uluslararası alanda her geçen gün neden daha fazla yalnızlaştığını sorgulaması ve hatalarını bir an önce telafi etmesidir. İlişkilerimizin geleceği, İsrail'in atacağı adımlara bağlı olacaktır.

İsrail'in düzenlediği saldırı sonrasında ülkemizin girişimiyle BM Güvenlik Konseyi'nde kabul edilen Başkanlık Açıklaması uyarınca BM Genel Sekreteri tarafından oluşturulan ve sadece Panel'in Başkan ve Yardımcısı'nın imzalarını taşıyan raporunda, İsrail'in işlediği suçlar, somut delillere dayandığından ve yoruma yer bırakmadığından, açık biçimde yer almıştır.

Nitekim, raporda, İsrail'in abluka sahasından çok ileride bir mevkiye, büyük bir askeri kuvvetle gemilere saldırmasının aşırı ve izah edilemez olduğu belirtilmektedir.

İsrail askerlerinin sebep olduğu ölüm ve yaralanmaların kabul edilemeyeceği, İsrail tarafından dokuz can kaybının hiçbirinin hesabının verilemediği, delillerin ölenlerin çoğunun yakın mesafe ve arkadan olmak üzere birçok kez vurulduklarını gösterdiği kaydedilmektedir.

Ayrıca, yolcuların ciddi anlamda kötü muameleye maruz kaldıkları, bu muamelenin fiziki darp, taciz ve tehdidin yanısıra kişisel eşyalara hukuk dışı el konulması ile konsolosluk yardımı almalarına mani olunmasını içerdği de açık biçimde raporda vurgulanmaktadır.

Dolayısıyla, konunun bu boyutu bakımından rapor, sağladığımız bilgi ve deliller doğrultusunda, doğru ve gerçekçi tespitlerde bulunmaktadır.

Diğer taraftan, raporda, Panel'in Başkan ve Yardımcısı, İsrail'in Gazze'ye yönelik uyguladığı ablukanın yasal olduğunu ileri sürmüştür.

Tabiatıyla bu hususun kabul edilmesi mümkün değildir. BM İnsan Hakları Konseyi'nin Gazze'de yönelik ablukanın hukuk dışı olduğu yönünde yayınladığı raporlar ve benimsediği kararlar vardır. Bu kararlar BM Genel Kurulu'nda da onaylanmış ve uluslararası teamül hukukunun bir parçası haline gelmişlerdir. BM Güvenlik Konseyi ablukayı açık bir dille eleştirmektedir. Uluslararası camia Gazze'ye yönelik ablukanın hukuk dışı olduğu konusunda birleşmektedir.

Hal böyle iken, Panel'in Başkan ve Yardımcısının böyle tartışmalı bir tez ile ortaya çıkmaları kuşkusuz konuya hukuki olmaktan ziyade siyasi mülahazalarla yaklaştıklarını ortaya koymaktadır.

Raporun resmi bir niteliği bulunmayıp, yoruma açık hukuki değerlendirmeler Başkan ve Yardımcısının kişisel görüşlerini yansıtmaktadır.

Bununla birlikte, uluslararası seyrüsefer serbestisi ve güvenliğinin bir kuşkuya yer verilmeyecek biçimde devamını sağlama hedefinden hareketle, benzer görüşteki diğer ülkelerle birlikte konunun BM Genel Kurulu'na getirilerek, Uluslararası Adalet Divanı'nın tavsiye kararına başvurulabilmesini teminen, bir karar tasarısına ilişkin çalışmalar ve girişimlerimiz sürdürülmektedir.

Diğer taraftan ülkemizin girişimiyle başlatılan bir süreç çerçevesinde BM İnsan Hakları Konseyi tarafından oluşturulan ve alanında uzman hukukçulardan oluşan Veri Toplama Misyonu'nun hazırladığı rapor, İsrail'in saldırısını ve bu bağlamda İsrail'li asker ve görevlilerin işledikleri suçları tüm açıklığıyla ortaya koymuş, ayrıca İsrail'in Gazze'ye uyguladığı ablukanın uluslararası hukuka aykırı olduğunu da kayda geçirmiştir. Anılan rapor BM İnsan Hakları Konseyi'nce kabul edilmiş, BM Genel Kurulu'ndan da geçmiştir.

Gazze'ye yönelik olarak uygulanan ablukanın hiçbir şekilde kabul edilmeyeceği yönündeki tutumumuz kararlılıkla sürdürülmekte ve ablukanın kaldırılması amacıyla, özellikle çok taraflı platformlardaki çalışmalarımız devam etmektedir.

Öte yandan, AB ile Gümrük Birliği'nin ardından iki ülke arasında Serbest Ticaret Anlaşması imzalanması, ticari ilişkilerde artış sağlayan faktörlerden olmuştur.

İki ülke ekonomilerinin tamamlayıcı özellikleri ile coğrafi yakınlığın sağladığı avantajlar göz önüne alındığında, büyük ölçüde özel sektörün hakim olduğu İsrail – Türkiye

ticari ilişkilerinin esasen 1990'lı yıllardan itibaren düzenli olarak artış göstermesi beklenen gelişme teşkil etmiştir.

Son dönemde gerçekleşen artışın da, yıllardır süren bu eğilimin devamı olarak ortaya çıktığı değerlendirilmektedir.

Ayrıca, İsrail ve Rum basınında, İsrail jetlerinin, Türk donanmasına ait gemileri kaçırdığına dair çıkan haberler gerçek dışıdır. Türk Silahlı Kuvvetlerine bağlı unsurlar ülkemizi çevreleyen tüm deniz alanlarında olduğu gibi Doğu Akdeniz'de de Türk bayraklı gemilerin seyrüsefer serbestisi ve güvenliğini sağlamak üzere görevlerini icra etmektedir. Gemilerimize herhangi bir müdahale veya taciz olayı vuku bulmamıştır.